

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2020-260

3.4.2020

Fremtind Forsikring AS (Tidligere DNB Forsikring AS)

Reise/reisegods

Uriktig opplysninger om fremmede kvinner i ferieleilighet – brudd på sf om tilsyn og oppbevaring? – fal. §§ 4-8 og 8-1.

Sikrede ble frastjålet flere gjenstander fra leiligheten hvor sikrede bodde under en feriereise. I sine første forklaringer til selskapet opplyste sikrede at ubudne gjester hadde tatt seg inn i leiligheten. Sikrede endret senere sin forklaring og fortalte at to i hans reisefølge hadde hatt med seg to fremmede kvinner tilbake til leiligheten. Selskapet mente at sikrede hadde brutt sikkerhetsforskriftene ved å etterlate gjenstandene i fellesrom hvor de ukjente kvinnene hadde tilgang, da han gikk for å legge seg. Selskapet var derfor av den oppfatning av at sikrede ved å ikke opplyse om dette ved innmeldelse av skaden kunne fått en erstatning han ikke hadde krav på. Selskapet anførte på bakgrunn av dette ansvarsfrihet og sa opp forsikringsavtalen, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd. Nemnda kom til at saken måtte avvises av bevismessige hensyn.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 86 955

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for tyveri av reisegods, og spørsmålet om selskapet er fri for ansvar og kan si opp forsikringsavtalen pga. uriktige opplysninger ved skadeoppgjøret, jf. forsikringsavtaleloven (fal.) § 8-1, fjerde og femte ledd, evt. om selskapet kan avkorte erstatningen som følge av brudd på sikkerhetsforskriftene, jf. fal. § 4-8.

Sikrede har en reiseforsikring med blant annet følgende sikkerhetsforskrifter:

...

Du skal holde tilsyn med og forsvarlig sikre dine eiendeler. I dette ligger også en plikt til å sørge for at alle eiendeler tas med når du forlater et sted.

...

Tyveriutsatte og lett omsettelige gjenstander som nevnt i vilkårpunkt 8.1. j-l skal ikke etterlates i oppbevaringsrom som disponeres av andre enn deg og ditt reisefølge.

Sikrede ble frastjålet en klokke, mobiltelefon, briller og øretelefoner under en feriereise til Miami natt til 11.4.19. Tapet er opplyst til å være på totalt kr 86 955.

I skademeldingen til selskapet sendt 25.4.19 beskriver sikrede skadetilfellet slik:

Ved ankomst huset på kvelden før, satte jeg telefonen til lading på i kjøkken baren for lading. Samme sted la jeg fra meg solbriller og head-set. Klokken tok jeg av meg på badet tilknyttet mitt soverom og la den i toilet mappen samme sted. Da jeg og mitt reisefølge våknet neste morgen oppdaget vi at verdigjenstander var fjernet fra husets ubebodde rom. Selv oppbevarte jeg pass, bankkort og billetter på mitt separate soverom som ikke ble berørt. Ubudne gjester hadde kommet seg inn, uten at vi i kaoset som oppstod denne avreise dagen kunne identifisere hvordan.

Selskapet sendte den 14.5.19 blant annet følgende spørsmål til sikrede:

Vi ber om at du oppgir flere detaljer rundt hendelsesforløpet: Hva slags hus var det dere bodde i? Er det egen bolig eller leid bolig? Har du noen dokumentasjon/bilder som viser innbrudd i boligen? Var det andre boende i huset en deg og ditt reisefølge?

Til dette svarte sikrede:

...

Det var utelukkende de som står oppført som reisefølge som var boende i huset under den tid vi var der.

Situasjonen som oppstod var ganske kaotisk, da noen i mitt reisefølge hadde tapt sitt Pass, lommebok med betalingskort, flybilletter PC pluss pluss pluss. Som følge av dette var fokus på å agere rasjonelt for å dette vedkommende trygt til flyplassen, som utgangspunkt for å rekke sitt fly som hadde avgang mye tidligere enn mitt. Således tok vi oss ikke tid til å forsøke å finne noe sted for inntrengingen, eller dokumentere denne.

Selskapets utreder avholdt samtale med sikrede den 18.6.19. Det følger av samtalerapporten at sikrede blant annet forklarte følgende:

... Skadelidte sa at de var 5 stykker som hadde hvert sitt soverom. Det var ingen andre gjester, og han så heller ikke noe vertskap. Jeg spurte om det hadde vært noen uvedkommende der, og han svarte at mest sannsynlig så hadde det det.

De var på nattklubb siste kvelden. Skadelidte dro hjem alene rundt midnatt, men etter praten å dømme blant de andre kan det være at noen av dem hadde med noen til leiligheten. Da høyst sannsynlig noen damer. Han tror det kan være årsaken til at ting ble borte.

Skadelidte sa det ble en vanskelig situasjon for ham. Det var forretningsforbindelser som han ikke direkte ønsket å anklage for noe. Han ble faktisk spurt av noen av dem om å betale litt for oppholdet i løpet av kvelden, og det reagerte han på, men da spurte om det kunne ha vært noen av forretningsforbindelsene hans som stjal klokka, trodde han ikke det.

Det ville vært dumt, og de hadde mest å tjene på å inngå et partnerskap med han og (F). De er også personer som driver gode forretninger i hjemlandet og er godt over middelklassen i samfunnslaget hvor de bor. Han ser derfor ikke dette som noen mulighet.

Skadelidte sov da de andre kom hjem, og han vet ikke 100% Sikkert om det var noen andre med dem, men han tror som sagt det. Han kan ikke se noen annen forklaring på tyveriene.

Leiligheten var ikke låst, men han hadde nøkkel og låste sitt eget rom. Der hadde han sin lommebok og andre verdipapirer. Han hadde et eget separat toalett, men det var ingen dør fra soverommet og inn på toalettet. Toalettet var ikke låst, og han gjorde som han pleide. Han tok av seg klokka og la den i

Jeg spurte om skadelidte hadde snakket med (F) om hendelsen, og det svarte han at han hadde, men ikke spurt konkret om det var med damer til leiligheten. ...

Selskapets utreder kontaktet den 27.6.19 én av personene i sikredes reisefølge, som forklarte følgende:

...

Siste kvelden hadde de vært ute og spist middag før de gikk på nattklubb. Der endte det med at søramerikanerne tok med seg to damer hjem til leiligheten. Selv gikk han og la seg og låste døra til sitt rom. Han mistet derfor ingen ting. Han husket ikke at (F) hadde gått hjem før ham, men trodde de gikk samtidig, og at de andre kom litt senere sammen med damene. Det var da de gikk og la seg. Han var usikker på dette. Ingen var edru, men heller ikke overstadig beruset.

Neste dag oppdaget (sikrede) at han hadde mistet sin Rolex og mobiltelefon. Vitnet er ikke i tvil om at disse tingene trolig ble stjålet av damene. Han vet også at en av de andre, han tror det var mannen fra Venezuela, ble frastjålet sin lommebok.

Selskapets utreder gjennomførte så en telefonsamtale med sikrede den 7.8.19. Det følger av samtalerapporten at sikrede blant annet forklarte følgende:

...

Jeg sa at kollegaen hadde sagt at de to kom sammen tilbake til leiligheten. (Sikrede) erkjente at det nok var riktig. Videre sa jeg at han fortalte at de hadde sittet sammen til søramerikanerne kom tilbake med noen damer. Først da hadde de gått og lagt seg. Skadelidte sa at det nok også stemte siden kollegaen sa det. Begge var litt usikre på akkurat hvordan det var, men de hadde nok kommet til at det var sann. De gikk og la seg på hvert sitt soverom.

Jeg lurte på hvorfor han ikke hadde fortalt dette med en gang. Han sa han hadde en teori om at noen kunne ha tatt seg inn i leiligheten. Han ønsket ikke å tro at det var de damene som hadde stjålet tingene, og derfor ville han heller ikke konfrontere søramerikanerne med det heller. Han sa at dette kanskje var litt dumt, men han sa at han har vært åpen om det i ettertid.

Selskapet besluttet den 23.8.19 å avslå erstatning og si opp forsikringsavtalen under henvisning til at sikrede hadde gitt uriktige opplysninger under skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1, fjerde og femte ledd:

...

Vi er av den oppfatning at du med dette har tilbakeholdt vesentlige opplysninger om hendelsesforløpet. Således har du unnlatt å opplyse at du var klar over at det var uvedkommende til stede i leiligheten da du la deg, og du har i skademeldingen forledet selskapet til å oppfatte hendelsesforløpet som at uvedkommende på uforklarlig vis har trengt seg inn i leiligheten. Ved å la kostbare verdigjenstander ligge uten tilsyn har du brutt sikkerhetsforskriftene, noe som kunne medført hel eller delvis avkortning av erstatningen.

...

Subsidiært anførte selskapet at erstatningen ville ha blitt avkortet med 100 % som følge av brudd på sikkerhetsforskriftene, jf. fal. § 4-8.

Selskapets avgjørelse ble påklaget. I brev til selskapet av 10.9.19 ble det blant annet vist til:

...

Videre legges det til grunn at 10. april 2019 var reisefølge ute på byen, og (sikrede) ankom leiligheten rundt midnatt. Det har vært noe diskusjon om han kom hjem alene eller sammen med (F). Dette er i denne sammenheng – slik denne side ser – helt irrelevant, men (sikrede) vil i dag anføre at han kom hjem først.

Han gikk så og la seg, jf. tidligere forklaring og la de angjeldende gjenstander som tidligere beskrevet.

Han våknet så etter at de andre var kommet hjem - herunder at 2 av reisefølge hadde med seg damer hjem. (Sikrede) hilste på disse, hadde bl.a. en dialog med sitt reisefølge vedrørende kontanter. Han gikk ut et kort ærende for å hente kontanter, ga dette til sitt reisefølge og gikk så tilbake på sitt rom, låste døren og sovnet igjen.

Neste morgen var de aktuelle gjenstander borte. (Sikrede) vet selvsagt ikke hvordan disse ble borte eller hvem som har tatt dem. Det blir i så fall kun spekulasjon, men vi tenker vel alle det samme.

...

Selskapet fant ikke grunnlag for å endre sitt standpunkt i saken.

Sikrede krever dekning for tyveri av de gjenstandene som er borte og avviser at han har gitt uriktige opplysninger under skadeoppgjøret. Selskapets avslag redegjør ikke for hvilke uriktige eller ufullstendig opplysning sikrede bevisst har gitt i den hensikt i å få utbetalt en erstatning han ellers vet eller må forstå han ikke har krav på. Selskapet har således ikke sannsynliggjort at sikrede bevisst har gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger under skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd.

Det foreligger ikke brudd på sikkerhetsforskriftene. Eiendelene ble stjålet fra den leilighet sikrede bebodde, og altså en leilighet han disponerte. De aktuelle sikkerhetsforskriftene er ikke myntet på området sikrede faktisk bebor. Sikrede har dessuten ikke forlatt stedet, når han har gått fra kjøkken/bad og inn på et soverom. Leiligheten må anses som ett og samme sted.

Et kjøkken eller bad i den boenhet sikrede disponerer/bebor er ikke et "oppbevaringsrom som disponeres av andre enn deg og ditt reisefølge". Om man skulle trekke en språklig forståelse av ordet "oppbevaringsrom" så langt at dette kan dreie seg om en stue, et kjøkken, et bad eller et soverom, er det klart at herværende oppbevaringsrom ble disponert av sikrede og hans reisefølge.

Det er ingen rettslig sammenheng mellom mulig brudd på sikkerhetsforskriftene og forsikringssvindel i henhold til fal. § 8-1. Brudd på sikkerhetsforskriftene alene gir ikke selskapet hjemmel for å si opp forsikringsavtalen. Noen annen begrunnelse enn brudd på angjeldende sikkerhetsforskrift har ikke selskapet påberopt seg, og nye anførsler er nå utelukket, jf. fal. § 4-14.

Fal. § 8-1 fjerde ledd gir selskapet adgang til en individuell vurdering. Denne muligheten har selskapet ikke en gang vurdert, til tross for at sikrede er en relativt stor privatkunde, med svært liten skadefrekvens. I tillegg dreier det seg om en liten skade.

Det forutsettes at selskapet dekker sikredes advokatutgifter når han vinner frem med sin klage. Under enhver omstendighet vil sikrede ha krav på rettshjelpsdekning. Det legges også til grunn at klagen til Finansklagenemnda har oppsettende virkning hva gjelder de løpende forsikringer.

Selskapet avviser ansvar og sier opp sikredes forsikringer og anfører at det er gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger ved skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1, fjerde og femte ledd.

Sikrede har i skademeldingen forklart at ubudne gjester må ha kommet seg inn i boligen, og han kunne ikke forklare hvordan det kan ha skjedd. Sikrede har i etterkant endret forklaring og erkjent at noen i hans reisefølge hadde tatt med to ukjente kvinner inn i leiligheten.

Ved å la kostbare verdigjenstander ligge uten tilsyn har han brutt sikkerhetsforskriftene, noe som kunne medført hel eller delvis avkortning av erstatningen, jf. fal. § 4-8. For det første har sikrede unnlatt å overholde sikkerhetsforskriften som krever at:

Du skal holde tilsyn med og forsvarlig sikre dine eiendeler.

Hensynet bak denne sikkerhetsforskriften er at sikrede skal opptre forsvarlig og sikre eiendelene for å unngå tyveri. Denne plikten er klart nok ikke overholdt når han legger seg til å sove og lar eiendelene ligge fremme med fri tilgang for fremmede. Han var klar over at det var to fremmede kvinner som nettopp hadde kommet inn i leiligheten, og unnløt å ta med eiendelene inn på rommet han disponerte til tross for at han visste at de fremmede hadde tilgang til øvrige, ulåste rom i leiligheten.

For det andre er det et brudd på sikkerhetsforskriften som krever at:

Tyveriutsatte og lett omsettelige gjenstander som nevnt i vilkårpunkt 8.1 j-l skal ikke etterlates i oppvaringsrom som disponeres av andre enn deg og ditt reisefølge.

Hensynet bak denne sikkerhetsforskriften er at verdigjenstander bør oppbevares på en sikker måte som sikrede har full kontroll på, typisk i innelåst rom som andre ikke disponerer. Ved å la verdigjenstander ligge i et usikret rom med andre enn reisefølget til stede, foreligger det et brudd også på denne sikkerhetsforskriften. Anførselen i klagen om at leiligheten ble bebodd av reisefølget er ikke relevant all den tid det sentrale er at tyveriet skjedde i forbindelse med at det var tatt med fremmede til leiligheten.

Tyveriet ville vært unngått dersom sikrede hadde fulgt de krav til tilsyn og sikring som fremgår, og det er dermed årsakssammenheng mellom bruddet og tapet.

Sikrede er mer enn lite å legge til last for bruddet. Sikrede har latt en Rolex til kr 72 000 og en iPhone med oppgitt verdi kr 12 000 ligge fremme på henholdsvis kjøkkenet og et bad til tross for at

det var fremmede i leiligheten som han ikke kjente bakgrunnen til. Gjenstandenes høye verdi gjør forholdet særlig klanderverdig. Og sikrede måtte, slik selskapet ser det, forstå at slike gjenstander er særlig tyveriutsatt. Sikrede hadde et enkelt handlingsalternativ ved at sikrede kunne ha tatt med gjenstandene inn på eget soverom. Det ville derfor vært grunnlag for hel eller delvis avkortning, jf. fal. § 4-8.

Dersom selskapet hadde fått riktige opplysninger fra sikrede, kunne selskapet avkortet erstatningen som følge av brudd på sikkerhetsforskriftene. De uriktige/ufullstendige opplysningene kunne dermed medført at sikrede fikk en erstatning han ikke ellers hadde krav på.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for tyveri av diverse verdigjenstander.

Nemnda mener denne saken reiser bevismessige spørsmål som ikke egner seg for skriftlig saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d) hvorefter en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom "saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går utover klageorganets effektivitet" og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f). Det følger av Prop. 32 L (2015-2016) under pkt. 10.6.1.3 at avvisningsregelen kan benyttes "der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevisspørsmål", jf. også FinKN-2017-408 og FinKN-2018-077.

Nemnda mener både den faktiske situasjonen rundt tyveriet av sikredes gjenstander og sikredes oppfatning av denne situasjonen bør belyses med muntlige forklaringer i en hovedforhandling. Dette er relevant både i forhold til spørsmålet om selskapet kan påberope seg brudd på fal. § 8-1 fjerde ledd og om det kan påberope seg brudd på sikkerhetsforskrifter.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Saken avvises.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).